

Spyrydonova Y. O. Specificity and features of increasing the level of legal competence of bachelors of technical specialties in the conditions of the college

The article is devoted to the analysis of the need for the development of modern education based on the change in the place of a person in production in an information society. The priorities of the modern education model are determined as continuity, fundamentalization, openness, universality, variability, integrity, activity orientation, informatization, environmental compliance. It is noted that the introduction of legal disciplines for bachelors of technical specialties in a college environment should influence the legal consciousness of an applicant for education, focusing on two basic principles: taking into account age characteristics and individual personality traits. Legal education is the process of forming a legal culture and legal behavior, which consists in the implementation of legal education, the development of legal consciousness and law-abiding behavior. It is noted that within the framework of training courses of disciplines for the formation of legal competence of bachelors of technical specialties in a college environment, it is impossible to outline the entire stock of human knowledge accumulated in this area. The task of compression, compression of information, conciseness and sufficiency, that is, its minimization, is imperative. However, one of the conditions for compression is the observance of its moderation, the necessary preservation of the integrity of this knowledge system, which is presented in a concentrated form, which is consistent with the modular approach to studying academic disciplines.

It was analyzed that distance learning develops the teacher's practical and creative abilities, he must have active teaching methods and help education seekers form their own learning styles online, master the capabilities of the online learning platform and the necessary software, overcome the difficulties and barriers of e-learning, communication.

It has been proven that in order to increase the efficiency of training bachelors of technical specialties in a college environment, it is necessary to apply various interactive innovative technologies, actively involve applicants in research work, apply dual training, conduct virtual excursions without neglecting case methods, brainstorming methods, submit material with planned errors.

Key words: education, competence approach, formation of legal competencies, legal awareness of students, distance learning, innovative learning.

УДК 373:78(07)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.83.34>

Стець Г. В., Кишакевич С. В.

**СУЧАСНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
У ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Розкрито проблему впровадження сучасних методик викладання музичного мистецтва у навчально-виховний процес закладу середньої освіти. Зазначено, що ключовою проблемою для забезпечення якісної шкільної музичної освіти є питання модернізації та розширення інноваційних підходів у музичній педагогічній практиці.

Висвітлено методику реалізації особистісно-орієнтованих технологій музичного навчання учнів початкової школи на основі народнопедагогічних традицій. З'ясовано, що запропонована методика передбачає залучення дитини до народного музичного середовища, встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин учителя й учнів у процесі музичного навчання, стимулювання розвитку творчого потенціалу кожного учня у різних видах музичної діяльності. Розкрито й охарактеризовано комплекс особистісно-орієнтованих технологій музичного навчання учнів початкової школи на основі народнопедагогічних традицій.

У межах публікації здійснено аналіз комплексу методів і висвітлено сутність методики формування художніх смаків старшокласників у процесі вокального навчання. Акцентовано увагу на тому, що ця методика включає оптимальні форми вокальної роботи зі старшокласниками у позакласній діяльності, до яких віднесено індивідуальні, "парні" й ансамблево-групові заняття, а також форми педагогічного моніторингу навчальних досягнень старшокласників.

Розкрито інноваційну методику розвитку творчих здібностей школярів на основі пісенного фольклору. Обґрунтовано її унікальність, яка полягає у поєднанні новітніх технологій у галузі методики навчання музики із творчим переосмисленням української пісенності.

Висвітлено методику розвитку ладоінтонаційного мислення учнів із вадами усного мовлення на основі ідей оркестричного виховання у евричній. Доведено її ефективність у розвитку творчих здібностей дитини. Наголошено, що означені методики формують мотивацію до навчання, сприяють успішній самореалізації особистості, відкривають шлях удосконаленню практики, внесенню інноваційних перетворень у методику викладання музики.

Ключові слова: методика викладання музики, шкільна музична освіта, творчі здібності, особистісно-орієнтовані технології, оркестричне виховання, евричність, відеосольфеджіо, ладоінтонаційне мислення.

Стан розвитку шкільної музичної освіти безпосередньо пов'язаний зі змінами, які відбуваються та стрімко трансформуються в умовах соціального та культурного життя суспільства ХХІ століття. Розвиток музичних здібностей сучасних дітей, підлітків і молоді, культури їхнього мислення й інтелекту, творчої уяви та художнього сприймання навколишньої дійсності стає сферою наукового пошуку для створення принципово іншої нової музичної освіти. У цьому контексті започаткування ініціатив, створення новаторських педагогічних концепцій, сучасних авторських методик викладання музичного мистецтва є свідченням

розв'язання актуальних проблем музичної освіти як на загальнодержавному, так і науково-методичному та практичному рівнях.

Як зазначає В. Черкасов: “На сучасному етапі відбувається переоцінювання й оновлення змісту музичної освіти, її модернізація на основі інтеграційних зовнішніх і внутрішніх процесів. Дедалі більше запроваджується авторських програм, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учнів. Учителі-новатори шукають і реалізують міжпредметні зв'язки, котрі розширюють інтелектуальну сферу та світогляд учнів. Дедалі більше уваги приділяється використанню інтернет ресурсів і комп'ютерного навчання, запровадження сучасних інтерактивних музично-педагогічних технологій, спрямованих на формування естетичної культури особистості” [7, с. 13].

Викладання музичного мистецтва у школі здійснюється відповідно до базового змісту загальної середньої освіти. Цей навчальний предмет згідно із базовим навчальним планом викладається у 1–7-х класах по 1 год на тиждень і має на меті “виховання емоційно-ціннісного ставлення учнів до музичного мистецтва, формування комплексу музичних компетентностей (інформаційних, пізнавальних, комунікативних тощо), а також розвиток творчого потенціалу особистості, здатної до самореалізації у музичній діяльності та безперервного вдосконалення у процесі музичної самоосвіти. Уроки музичного мистецтва у загальноосвітній школі передбачають включення учнів у різні види музичної діяльності: хоровий спів, гру на елементарних музичних інструментах, сприймання та аналіз-інтерпретацію музичних творів, імпровізацію (вокальну, інструментальну, ритмічну, пластичну), рухи під музику” [4; с. 5]. Застосування сучасних методик викладання цього предмету у закладі середньої освіти сприятиме його модернізації та розширенню інноваційних підходів у музичній педагогічній практиці.

Метою статті є аналіз сучасних методик викладання музичного мистецтва у закладі середньої освіти.

Шляхи реформування форм, методів, змісту сучасної музичної освіти та перспективи її подальшого розвитку визначені у працях С. Горбенка, І. Зязюна, О. Лобової, Л. Масол, Г. Падалки, О. Полякової, О. Отич, Т. Рейзенкінд, О. Ростовського, О. Рудницької, В. Шульгіної, О. Щолокової та ін.

Багаторічний досвід дослідницько-педагогічної роботи у галузі методики викладання музики у закладі середньої освіти можна представити науково-методичним надбанням теоретиків і практиків музичної педагогіки (С. Горбенка, Н. Гуральник, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької та багатьма інших), а також їхніми учнями.

Розглянемо деякі із сучасних методик викладання музичного мистецтва у початкових і старших класах в урочний і позаурочний час, розроблені українськими науковцями, а також вчителями-практиками закладів середньої освіти.

У контексті аналізу сучасних методик викладання музичного мистецтва цікавим є дослідження С. Дицьо, яке базується на використанні українських традицій у музичному навчанні. У ньому розкривається методика реалізації особистісно-орієнтованих технологій музичного навчання учнів початкової школи на основі народнопедагогічних традицій.

Представлена методика передбачає залучення дитини до народного музичного середовища, встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин учителя й учнів у процесі музичного навчання, стимулювання розвитку творчого потенціалу кожного учня у різних видах музичної діяльності. Вона включає використання урочних і позакласних форм роботи і методів навчання особистісного спрямування: створення емоціогенних ситуацій у процесі вивчення пісенного фольклору, використання ігрових методів народного музикування, методів рольової гри у процесі відтворення народнопісенних обрядів, інсценізації, діалогу, обговорення музичних вражень, спільних мистецьких проєктів, творчих завдань, варіативності інтерпретаційного процесу, художньо-творчої імпровізації та ін. [2, с. 15–16].

Дослідницею запропоновано комплекс особистісно-орієнтованих технологій музичного навчання учнів початкової школи на основі народнопедагогічних традицій, а саме:

– *технологія розвитку інтересу молодших школярів до народно-художньої діяльності* (передбачає формування стійкої мотивації дітей до вивчення народної музики, національних традицій музикування; активізацію пізнавальної діяльності учнів до вивчення українського фольклору, формування емоційного відгуку на образи народної музики; формування установки на сприйняття народного мистецтва як джерела та предмета духовного спілкування);

– *технологія співпраці* (метою є формування досвіду практичної діяльності учнів у фольклорному контексті; формування умінь народного музикування, що забезпечують можливість досягнути інтонаційні особливості національної музики та відчутти своєрідність вітчизняного фольклору, усвідомити роль музики як загальнолюдської мови);

– *технології творчого розвитку учнів на основі народнопедагогічних традицій* (увага зосереджується на розвитку творчого потенціалу кожного учня засобами народнопедагогічних традицій; на формуванні здатності самовияву особистості; на перенесенні набутих знань і виконавських умінь у різні види художньо-творчої діяльності [2, с. 16].

У сфері організації художньо-дозвілєвої діяльності у позаурочний час на увагу заслуговує дослідження Ю. Мережко, у якому представлено методику формування художніх смаків старшокласників у процесі вокального навчання. Науковцем висвітлено естетико-виховний потенціал вокальної спадщини українських

композиторів кінця XIX – початку XX ст., особливості змісту і організації музично-дозвілєвої діяльності учнів старшого шкільного віку.

Розроблена методика полягає у визначенні педагогічних умов, таких як систематичне проведення паралелей між оцінкою художнього твору педагогом та оцінкою, даною учнем самостійно; у поєднанні педагогічної вимогливості із педагогічною підтримкою оцінювальної та виконавської діяльності старшокласників; в узгодженні змісту поточних занять із завданнями публічної демонстрації художньо-навчальних досягнень учнів [3].

Дослідницею запропоновано комплекс методів у процесі вокального навчання, таких як:

- *блок методів*, що передбачає розширення обізнаності старшокласників у вокальній музиці українських композиторів кінця XIX – початку XX ст.;
- *блок методів*, зорієнтований на забезпечення культурологічної основи досягнення старшокласниками української вокальної творчості;
- *блок методів*, спрямований на стимулювання емоційно-оцінного ставлення до виконання музики;
- *блок методів*, завданням яких є спонукання старшокласників до творчого самовираження у процесі виконання творів українських композиторів минулого [3, с. 187–188].

Методика Ю. Мережко включає оптимальні форми вокальної роботи зі старшокласниками у позакласній діяльності, до яких віднесено індивідуальні, “парні” й ансамблево-групові заняття, а також форми педагогічного моніторингу навчальних досягнень старшокласників. Дослідницею визначено організаційно-мотиваційний; інформаційно-оцінювальний і творчо-дієвий етапи формування художніх смаків учнів старшого шкільного віку, які відрізняються ступенем інтенсивності аналітико-оцінювальних і творчих дій учнів [3, с. 188].

Достатньо ефективно та результативно впроваджують сучасні різноманітні методики викладання музичного мистецтва у шкільний процес вчителі-практики. Так, інноваційну методику розвитку творчих здібностей школярів на основі пісенного фольклору представлено Н. Антоник, вчителем-методистом Дрогобицької загальноосвітньої школи I – III ступенів № 4 Львівської області.

Вчителькою розроблено навчально-методичний комплекс “Відеосольфеджіо на основі українських народних мелодій”, який сприяє активізації творчого потенціалу й інтелектуальних можливостей молодших школярів. Дана методика полягає у поєднанні новітніх технологій у галузі методики навчання музики з творчим переосмисленням української пісенності, що забезпечує її унікальність. “Відеосольфеджіо” здійснює активізацію усіх можливих форм опанування інформацією: візуальної, слухової, тактильної, кінестетичної тощо.

Як зазначає Н. Антоник, основна мета “Відеосольфеджіо” – в ігровій формі ознайомити школярів із українським музичним фольклором, розкрити творчий потенціал дітей, закласти основи музичної грамотності за допомогою сучасних інтерактивних методів навчання, зацікавити їх яскравими, естетично оформленими слайдами і, таким чином, викликати мотивацію до навчання та позитивні емоції. Завдяки інноваційній формі навчання діти повинні зрозуміти, що сольфеджувати мелодії так само легко, як читати книжки. Застосування інтерактивних методів при роботі з “Відеосольфеджіо” робить процес розвитку навичок співу за нотним записом цікавим і доступним для сучасного учня” [1, с. 163].

Запропонований навчально-методичний комплекс складається з *відеовправ* на основі українських народних мелодій (DVD-диску); *робочого зошита* для учня (який представляє різноманітні цікаві завдання, вокально-ритмічні вправи, замальовки, ребуси, головоломки, що сприяють розвитку творчих здібностей школярів) та *методичного посібника* для вчителя (в якому стисло пропонуються всі етапи роботи з учнями над відеовправами та подані методичні рекомендації щодо застосування комплексу “Відеосольфеджіо” на уроках музичного мистецтва в загальноосвітніх навчальних закладах. Кожна *відеовправа* складається з таких етапів та є яскравим слайдофільмом:

- “НОТА” – презентація розміщення ноти на нотоносці та її звучання;
- “СЛУХАЄМО” – сприймання фольклорного зразка, який звучить під фонограму та супроводжується відеорядом яскравих слайдів;
- “СПІВАЄМО СЛОВАМИ” – спів учнями української поспівки з текстом, який з’являється на екрані;
- “ПЛЕЩІМО РИТМ” – виплескування ритму музичного твору;
- “СЛУХАЄМО” – сприймання народної мелодії, що виконується назвами нот;
- “СПІВАЄМО НОТАМИ” – інтонування учнями мелодії музичного твору за нотним записом [1, с. 163].

У контексті нашої теми цікавою є авторська методика викладання музичного мистецтва вчителя-методиста загальноосвітньої школи с. Глибочиця Житомирської області, старшого викладача кафедри мистецьких дисциплін і методик викладання Житомирського державного університету імені Івана Франка, композитора Є. Плющик, метою якої є розвиток ладоінтонаційного мислення учнів із вадами усного мовлення.

В основі розробленої методики лежать ідеї орхестричного виховання (мистецтво руху у мові, співі, організації ритму) й евритмії (вид мистецтва, інструментом якого є художньо-виразна пластика руху людського тіла). Методика Є. Плющик базується на поєднанні емоційних ефектів інтонації слова, сталих інтонаційних моделей музики, ритмоформул у співі, танці, драматизації. Суб’єкт-учень є самою дією, а суб’єкт-вчитель – співучасником пошуку [5]. Таке поєднання сприяє розширенню світогляду дітей, розвитку їхнього музичного слуху та мовлення.

У новому контексті Є. Плющик використала методику евритмії Р. Штайнера. За твердженням авторки, одним із завдань евритмії є “розвиток творчих здібностей дитини – навчання імпровізації, тобто створення

власного музичного образу. Будь-який рух пов'язаний із диханням і часовим фактором, “фон” якого визначає сприйняття метру і ритму при створенні музичного образу в інструментальній музиці... сприйняття мелодії, тембру, гармонії, фактури, форми тощо поєднані в одне ціле, що дає повну свободу уявленню дитини й дозволяє інтерпретувати будь-який поетичний і музичний матеріал відповідно до внутрішніх почуттів” [6, с. 6].

Автором розроблені та впроваджені у навчальний процес такі види роботи:

– *Ладоінтонаційна робота* (передбачає вивчення інтонаційних моделей на основі релятивної системи, де ручні знаки допомагають встановити міцні умовно-рефлекторні зв'язки; вивчення інтервалів; переживання в активній дії нових понять).

– *Метроритмічна робота* (базується на вивченні ритмоформул із використанням четвертних, восьмих і половинних тривалостей, пауз у дво- та тридольному метрах).

– *Логопедична робота* (є вивченням нескладних розспівок, побудованих на інтонаційних моделях, вправ для розвитку рухливості м'язів язика. Перед виконанням будь-якої вправи чи розспівки пропонується уважно прослухати музичний приклад і виконувати його в повільному темпі).

– *Інтонаційне читання* (побудоване на позначенні руху інтонацій над рядками вірша; пропонується виконувати відповідними рухами рук, тулуба, голови). Інтонаційна партитура розроблена Н. Д. Бабич.

– *Рухова робота* (ґрунтується на вивченні елементарних танцювальних рухів українського народного танцю, гімнастично-ігрових рухів, рухів на опанування простору приміщення).

– *“Слухаємо мову речей”* (цей вид роботи передбачає вивчення різноманітних шумових звуків і виготовлення дітьми найпростіших шумових інструментів із природного матеріалу).

– *Творче завдання – “уява”* (розраховане на власну творчість дітей на основі вивчених рухів, слухання музики).

– *Слухання музики* (музикотерапія) [6, с. 3].

Висновки. Таким чином, розглянуті сучасні методики викладання музики у закладі середньої освіти можуть впевнено виступати міцним підґрунтям розвитку творчих здібностей школярів у процесі вивчення музичного мистецтва. Запропоновані методики формують мотивацію до навчання, викликають неабиякий інтерес до музичного мистецтва, сприяють успішній самореалізації особистості, відкривають шлях удосконаленню практики, внесенню інноваційних перетворень у методику викладання музики.

Аналіз запропонованих методик продемонстрував, що стратегія розвитку методики викладання музики пов'язана та ґрунтується на критеріях якісної шкільної музичної освіти й удосконаленні мистецько-технологічних шляхів її реалізації.

Використана література:

1. Антоник Н. Інноваційна методика розвитку творчих здібностей школярів на основі пісенного фольклору. *Молодь і ринок*. 2016. № 1. С. 162–166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_1_34 (дата звернення: 08.10.2021).
2. Дитцьо С. В. Методика реалізації особистісно-орієнтованих технологій музичного навчання учнів початкової школи на основі народнопедагогічних традицій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 ; Національний пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2012. 20 с.
3. Мережко Ю. В. Формування художніх смаків старшокласників у процесі вивчення вокальної спадщини українських композиторів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 ; Національний пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2012. 251 с.
4. Методика музичного виховання : Урок музичного мистецтва в сучасній українській школі : методичні рекомендації до змісту, організації та проведення уроків музичного мистецтва в ЗОШ / уклад. М. М. Качур. Мукачево : МДУ, 2017. 26 с.
5. Плющик Є., Біденко С., Шермер М. Орхестичне виховання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *24 hours of participation*. 2020. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/31845> (дата звернення: 20.10.2021).
6. Плющик Є., Гунько І. Ідеї креативної педагогіки в мистецькій освіті учнів початкових класів. UDC 001.1 *The 3rd International scientific and practical conference – Achievements and prospects of modern scientific research* (February 7–9, 2021) Editorial EDULCP, Buenos Aires, Argentina. 2021. С. 139–145.
7. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2014. 472 с.

References:

1. Antonyk N. (2016) Innovatsiina metodyka rozvytku tvorchykh zdibnostei shkoliariv na osnovi pisennoho folkloru [Innovative methods of developing creative abilities of schoolchildren on the basis of song folklore]. Youth and the market. 2016. 1. S. 162–166. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2016_1_34 (data zvernennia: 08.10.2021).
2. Dytso S. V. (2012) Metodyka realizatsii osobystisno-orientovanykh tekhnolohii muzychnoho navchannia uchniv pochatkovoї shkoly na osnovi narodnopedahohichnykh tradytsii [Methods of implementation of personality-oriented technologies of music education of primary school students on the basis of folk pedagogical traditions] : avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 ; Natsionalnyi ped. un-t im. M. P. Drahomanova. Kyiv, 20 s. [in Ukrainian].
3. Merezko Yu. V. (2012) Formuvannia khudozhnikh smakiv starshoklasnykiv u protsesi vyvchennia vokalnoi spadshchyny ukrainskykh kompozytoriv [Formation of artistic tastes of high school students in the process of studying the vocal heritage of Ukrainian composers] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 ; Natsionalnyi ped. un-t im. M. P. Drahomanova. Kyiv, 251 s. [in Ukrainian].
4. Metodyka muzychnoho vykhovannia : Urok muzychnoho mystetstva v suchasni ukrainskii shkoli : metodychni rekomendatsii do zmistu, orhanizatsii ta provedennia urokov muzychnoho mystetstva v ZOSH [Methods of music education: A lesson in music art in a modern Ukrainian school: guidelines for the content, organization and conduct of music lessons in high school] / ukladach M. M. Kachur. Mukachevo : MDU, 2017. 26 s. [in Ukrainian].

5. Pliushchik Ye., Bidenko S., Shermer M. (2020) Orkestychnе vykhovannia u roboti z ditmy z osoblyvymy osvitynymi potrebamy [Orchestral education in working with children with special educational needs]. 24 hours of participation. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/31845> (data zvernennia: 20.10.2021).
6. Pliushchik Ye., Hunko I. (2021) Idei kreatyvnoi pedahohiky v mystetskii osviti uchniv pochatkovykh klasiv [Ideas of creative pedagogy in art education of primary school students]. UDC 001.1 The 3 rd International scientific and practical conference – Achievements and prospects of modern scientific research (February 7–9, 2021) Editorial EDULCP, Buenos Aires, Argentina. S. 139–145.
7. Cherkasov V. F. (2014) Teoriia i metodyka muzychnoi osvity : navchalnyi posibnyk [Theory and methods of music education: a textbook]. Ternopil : Navchalna knyha Bohdan, 472 s. [in Ukrainian].

Stets H. V., Kyshakevych S. V. Modern methods of teaching music art in school.

The article reveals the problem of introducing modern methods of teaching musical art into the educational process of a secondary school. It is noted that the key problem of ensuring high-quality school music education is the issue of modernization and expansion of innovative approaches in musical pedagogical practice.

The method of implementation of personality-oriented technologies of musical education for elementary school students on the basis of folk pedagogical traditions is highlighted. It was found that the proposed methodology provides for the involvement of the child in the folk musical environment, the establishment of subject-subject relations between the teacher and students in the process of musical education, stimulation of the development of the creative potential of each student in various types of musical activity. The complex of personality-oriented technologies of musical teaching of elementary school students based on folk pedagogical traditions is revealed and characterized.

Within the framework of the publication, the analysis of a set of methods is carried out and the essence of the methodology for the formation of artistic tastes of high school students in the process of vocal training is covered. Emphasis is focused on the fact that this technique includes the optimal forms of vocal work with high school students in extracurricular activities, which include individual, pair and ensemble-group lessons, as well as forms of pedagogical monitoring of the high school students achievements.

An innovative method of developing the creative abilities of schoolchildren on the basis of song folklore is revealed. Its uniqueness is substantiated, which lies in the combination of the latest technologies in the field of methods of teaching music with a creative rethinking of Ukrainian songwriting.

The method of development of palm intonation thinking of students with speech defects based on the ideas of orchestral education and eurythmy is highlighted. Its effectiveness in the development of the child's creative abilities has been proven. It is emphasized that these methods form the motivation to learn, arouse great interest in the art of music, contribute to the successful self-realization of the individual, open the way to improve practice, make innovative changes in the methodology of teaching music.

Key words: *methods of teaching music, school music education, creative abilities, personality-oriented technologies, orchestral education, eurythmy, palm intonation thinking, videosolfeggio.*

УДК 378.147.091.33-027.22:36-051(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.83.35>

Стрілець-Бабенко О. В.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ МЕТОДОМ ПРОЕКТІВ

Здійснено аналіз методу проектів, охарактеризовано функції та види проектів; обґрунтовано доцільність застосування методу проектів в процесі підготовки студентів і розглянуто можливі шляхи використання методу проектів під час навчання. Потреба реалізувати в соціальній роботі різноманітні професійні функції: діагностичну, прогностичну, консультативну, захисну, профілактичну, соціально-перетворювальну, організаційну, корекційно-реабілітаційну, соціально-терапевтичну – актуалізує дослідницьку діяльність фахівців. Автором доведено, що використання методу проектів у процесі підготовки соціальних педагогів дає змогу розвинути в майбутніх спеціалістів критичне мислення, сформувати загальні та спеціальні компетентності. Проаналізовано основні умови, які сприяють ефективній підготовці здобувачів вищої освіти до науково-дослідної діяльності, серед яких – спеціально створене науково-дослідницьке середовище, комплексна система навчально-дослідницької й науково-дослідницької діяльності студентів та інтегративний підхід. Приділено увагу процесу формування науково-дослідницької культури майбутніх спеціалістів. Досліджено можливість практичної реалізації освітньої, розвивальної, виховної, контрольної-корекційної та стимулювально-мотиваційної функцій методу проектів. Подано приклади використання методу проектів під час вивчення тем з навчального курсу. Різноманітність проектів дає можливість студентам і викладачам обирати тематику й види проекту, що сприяє формуванню самостійності студентів, їх відповідальності за прийняте рішення. У статті окреслено поняття «результат проекту», визначено його характерні риси й особливості.

Ключові слова: *дослідницькі вміння, метод проектів, майбутні соціальні педагоги, функції методу проектів, види методу проектів, ілюстрація використання методу проектів.*